

SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Segéd-szerkesztő:

Hulinka Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sz.-Somlyó, az ev. ref. papi háznál, hova a lap anyagi és szellemi részét illető küldemények is ezimzendők.

Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.

Nagy munka után.

Lassankint elnémulnak a hangok, melyek Szent István koronáját darabokra tördelni szerették volna, hogy annak drágaságain idegenek osztozkodhassanak.

Egy ezer év hatalmas küzdelem után lassankint eltelik.

Az ezer év vége felé Magyarország újból előbbi magaslataira emelkedik és az európai népek nagy családjában elfoglalja azt a helyet, amelyet az Árpádok, Nagy Lajos és Mátyás alatt elfoglalva tartott.

A Strossmayerek hangja kiáltó szavá lett a pusztában, a mit meghallanak ugyan az emberek, de nem értenek meg többé.

Európa tudja, hogy itt e helyen a magyar államnak kell őrt állania a békés viszonyok felé, a kisebb népek rokonszenve kezd felénk fordulni, mert a magyar állam politikája nem az elnyomás és szolgaság, hanem a népek szabadsága, jóléte, fejlődése.

Az emberek kezdenek megbarátkozni azzal, hogy az állam hivatalos nyelve a magyar és hogy az állam hivatalos nyelvének tudását megszerezni mindenkinek kötelessége.

A kulturális fejlődés hatalmasabb, erőteljesebb ma, mint bármikor volt ezelőtt.

A városok, melyek egykor az idegen nemzetiségek tüzhelyéül tekintettek, ma, habár nem egészben magyarok is, a magyar közművelődés jellegét hordják magukon és központjaivá lesznek az általános műveltségnek.

A folyton tovább és tovább terjeszkedő vasutak a közgazdaság minden ágát apró szállakon terelik össze oda, a hol dolgozni akarnak, tudnak és szeretnek, a vasutak nemzeti fejlődésünk hatékony eszközeivé és a közvagyonosodás emelő gépeivé lettek, sőt a közművel-

dés is terjed, egyre tovább terjed az ő utjaik által s az eddig megközelíthetetlen helyek lassankint az ipar, szorgalom, munka áldásos tüzhelyeivé válnak.

A felhők, melyek komoran függtek fejünk felett, lassankint oszladozni kezdenek, hogy helyettük a kék ég és vidám napsugár köszöntsen le ránk.

A terhek óriási súlyát kell viselnünk, az való, de e terhek nem olyan súlyosak, ha meggondoljuk, hogy háromezrednek hátramaradottságát kell kiigazítanunk.

Hosszu három század küzdelme borult reánk.

Az elmúlt idők küzdelme a jogokért, az alkotmányért tartott olyan hosszú ideig s a század 40-es éveiben kezdett feltámadni a munkáért való küzdelem, a mikor jelszavá lett a „Tengerre magyar!” — a kiállítások kezdetét vették, a védegyelet megalakult, de a melyet eredmény, siker nem követett.

A jelszók megmaradtak, de a cselekvés mozgató ereje csak lassankint tudott átmenni a nemzet vérébe.

Hogy haladásunk valóban közszükségletté váljék, ehhez a jogegyenlőség kívántatott, mert mindaddig, míg az emberek jogegyenlősége kimondva nem volt, képesek voltunk ugyan egyes nagy alkotásokat létre hozni, de a nemzetéből kirittak ezek a cselekmények, a nagy Széchenyi István alkotásai hosszasan ideig utánzatlanul állottak, jelölve annak, hogy még mindig nem tudtunk elérni ama magaslatra, a hol ő állott.

Ma kulturális haladásunk által oda jutottunk, hogy nagy alkotásaink mint természetszerűleg követelt szükségeseik állanak elő.

Senki, de senki el nem tagadhatja, hogy fejlődésünk, hogy haladásunk a tizenkilencedik

a biztos megválasztásánál legfőbb kelléknek ezt tekintti.

Am Előpatakon jelenleg — s a mint mondtam már évek óta — a fürdő-idény szórakozásra fennmaradó idejének kitöltésére vajmi kevés — hogy ne mondjam, miként semmi se történik. A mi fürdőbiztosunk beszédi a házmeztérkét a kur-und-muzik-tax-ot, — átveszi a gazdától az olvasási díjakat, de még arra sem ügyel, hogy a zene pontosan megszólaljon és kellő időig hangozzék. Azt pedig éppen elnézi — vagy talán maga is megcselekszi — hogy egyik-másik birtokos ur elviteli kedvenc lapját az olvasó terem asztaláról — ingyen, — nem gondolván, hogy más is szeretné olvasni azt a lapot . . . . . a pénzéért.

Julius 26-ikától fogva volt itt egy „táncos egybekötött jótékonycélu hangverseny” aug. 5-én, — volt egy cigány-bál — tessék ezt úgy érteni, hogy a cigányok rendezték s az ő zenéjük mellett a fürdő vendégek járták a csárdást és zsukátát, — aug. 9-én, — keresztül utaztában aug. 14. és 15-én este mutogatta a maga ügyességét egy szemfényvesztő Cagliostro redivivus. Lett volna még alkalma a fürdőközönségnek gyönyörködni egy énekes nő bájdalában, de nem volt . . . a ki zongorán kísérje. És pedig nem azért, mintha a fürdővendégek között nem lenne igen sok, a ki a zongorán kitünően játszik. Nem ám, hanem a fürdőbiztos ur tapintatlansága miatt, a ki egy urhölgyet zongora stimulálással látogatott fel a kíséret teljesítésére, a helyett, hogy az énekesnőt bemutatva az ur hölgynek, ő kérte volna fel a zenekísérettel szíves közreműködésre. Igen természetes, hogy kíséret nem akadt, az éneklés elmaradt s mi csak külső megjelenésében élvezhetük a csinos kis énekes madarat. Pedig igen jó elő

század végén, a mi egyedünk befejezésekor a kultur népek sorába emelt bennünket.

És hogyha ilyen hatás alatt elnémulnak a Szent István koronáját szétdarabolni törekvők hangjai, az éppen olyan természeti szükségesség, mint a haladás maga, mert a haladás útján az emberiséget hiu szavakkal megállítani nem lehet.

Trusza Lajos jubileuma.

— Sz.-Somlyó, 1888 augusztus 16. —

„Minden pálya dicső, ha belőle hazádra derül fény”, mondja a költő.

Ki tagadhatná meg e mondás igazságát? S ha ez a mondás áll valamely népre, melyekre alkalmazható inkább mint a magyar nemzetre, mely idegen népek milliói közé ékelve minden pályán működő tagjától oly odaadást, oly buzgalmat kíván, hogy a gözerővel haladó külföld művelt nemzetei közt az őt megillető helyet betölthesse? Mert régi dolog, hogy korunkban a műveltség az egyedüli eszköz, mely fennállásunkat biztosíthatja s fajunknak maradandó léte teremthet.

S ki tehet többet a felvilágosultság és a művelődés terjesztésére, a hazafias érzület ébrentartására és istápolására, mint egy lelkes? Az író, a tudós, a költő irhatna foliánsokat, mit érne az, ha nem lelne fogékony kedélyt, érző szíveket s nem találna fel az utat nemzete lelkéhez, melyben mindezeknek melegágyát a szó intenzív és maradandó hatásával a lelkipásztor van hivatva első sorban megteremteni.

Trusza Lajos esperes-plébános, ki a f. hó 16-án áldozásának 25-ik éves jubileumát ülte s ki e napon a ragaszkodásnak, a tiszteletnek és szeretetnek annyi jelével találkozott hívei s e város egész intelligenciájának részéről, egyike azon keveseknek, kik e nehéz pályán a lelkeszt és hazafit, a magán embert és a közügy férfiát oly szerencsésen tudják egyesíteni személyükben.

Tisztelt és szeretett alakja városunknak úgy a

hir, — és meleg ajánló levelekkel dicsekedhetett. Na de hát, a mig ez a bírójárása lesz itt, a mi most van — a tapintatlanságok szakadatlan láncolata lesz feljegyezhető. És az a különös, hogy a fürdőbirtokosság nagyobb része is látja, tudja ezt és még sem tud liliputi biztos uralt megszabadulni, mert — állítólag — egyik legnagyobb birtokos sajnálja kényerétől megfosztani. Pedig a fürdőbiztos állás nem tápintézet ám!

De mégis pardon! Van itt már napok óta egy igen felséges mulatsága az . . . utca kölyköknek.

Itt éktelenkedik és izetlenkedik Hazafi Véra János, a ki délutánokint, a midőn a gyógyvizet ivó közönségtől hemzseg a sétatér, igazán szemén szedett utca-kölyköktől kísérve végig ordit a sétatér mentén s énekelte a magyar vendégek szánakozása és az idegenek gunyolására a maga „nemzeti dalait.” Az este meg — a király születés napjának előestéje lévén — tüzi játékot rendezett az igazgatóság és valószínűleg a hatás emelése végett a tűzijátékban gyönyörködő nagy és diszes közönség háta megett Véra ur felállította a maga dalkarát és zenét, röppentyű csattogást, ágyudörgést tul harsogott lelkesült hazafi dalaival. Na hiszen zengene csak így Piripócs utcáján — tudom istenem, hogy puha ágyat találna a pricsen, hogy ott aludja ki kétésemámorát.

És most pardon, gratia fejeknek!

Im esküszöm s betöltöm híven s megtartom szent fogadomat, hogy ha még egyszer e helyről — e helyen találkoznék: vigabb, avagy legalább is érdekesebb dolgokat fogok elfecsegni.

Senior.

TÁRCZA.

Fürdői levél.

Előpatak, 1888. augusztus 18.

Eloszlott a fellegek homálya s már napok óta az áldott nap ragyogó arany-sugaraiban játszadozik és az uti gyakorlatokat — mint harcra készülő hadsereg — végzi a fecskék csicsergő serege. Ám azért a mi fürdőközönségünkön még nem látszik meg, hogy aug. 15-ike, a fürdői idény fénykorának vége elmúlt. Ma is tele van minden szállás és ha egy-két ismerős arc letünik a sétatér már megszokott tarka színvegyületéből, — ugyanynyi ismeretlen feltűnése teszi azt változatossá.

Hanem azért a mi társadalmi közéletünk ma is olyan, mint a minő volt megérkeztemkor, sőt a milyen volt — az itt hosszasan s több alkalommal időzött vendégek állítása szerint — nemcsak a folyó egész idény alatt, hanem már évek óta.

Előadtam mult levelemben, hogy mily elemek foglalják el a tért ezen gyógyhatásában áldott fürdő helyen. Minő életet, minő elevenséget lehetne ezen elemek összehozása által teremteni. A reggel 8 órakor végződő és d. u. 5 órakor kezdődő gyógyidőt célszerűen ki lehetne tölteni ismerkedési társas összejövetelek, kirándulások, stb. rendezése által, — az estét pedig élvezetessé lehetne tenni zeneesték, bálók, tombolák, stb. rendezésével. Más — ennél sokkal kevésbé fontos — fürdőknél is a fürdőbiztosnak ez a tulajdonképeni tiszte s a tulajdonos — álljon az egy, avagy több személyből —

templomban, mint azon kívül. Mint lelkes, igazi atya híveinek; gyámola és jótévedője a szegényeknek; a közügy egyetlen ága sem hagyja őt hidegen, nincs jótékonykodás, mely elől elzárkóznék és nincs nemes ügy, mely őt tevékeny munkául meg ne nyerve.

És e férfi szellemi és testi erejének teljében, telve minden szép és nemes ügy iránti lelkesedéssel ünnepelte 25-ik évfordulóját ama pályán, melynek a hol csak megfordult, becsület és tiszteletet szerzett. Örvendünk, hogy őt magunknak mondhatjuk s midőn e helyen ujjal tiszta szívből üdvözlünk, adjuk rövid leírását azon szerény ovációknak, melyekben ez alkalommal hívei részesítették.

Augusztus 16-án r. 8 órakor a helybeli r. kath. plebáni templomban a jubiláló lelkes hálaadó isteni tiszteletét mutatta be az egék urának, melyen — bár kevesen s csak a beavatottak tudták a nap jelentőségét, — szép számu ünnepi díszbe öltözött közönség vett részt. A főoltár előtt 15 fehérbe öltözött leányka — a r. kath. leányiskola növendékei — állott.

A szent mise végeztével a r. kath. iskolások tagjai s a növendékek, kísérve nagyszámu résztvevőtől, a r. kath. iskolahelyiségébe gyűltek össze, hol Veverán József ügyvéd, iskolaszéki elnök lelkes szavakkal vázolta a nap jelentőségét s az iskolások nyilvános diszgyűlését megnyitván, felhívta az iskolások tagjait a további teendőik iránt. Az iskolások tagjai közül egy küldöttség választott, mely az ünnepelt lelkeszt hívja meg a tartandó gyűlésre. E küldöttség élén az elnökkel az ünnepelt lakására ment, hol Veverán József ügyvéd és elnök a következő mély érzéssel elmondott beszéddel üdvözlötte:

„Főtisztelendő esperes-plebánus ur!

Az ember életében vannak oly fontos mozzanatok, melyekről kegyelettel megemlékezni s tiszteletünk tárgyává tenni illő és kötelesség.

Ilyen fontos mozzanatot képez főtisztelendőség életében pappá szentelésének ünnepélye illetve lelkipásztorságának 25 éves évfordulója.

Huszonöt év csak egy fővényszemet képez a mulandóság tengerében; — de még is elég idő arra, hogy a lelkesedés tüztől áthatott tetterős lelkipásztor híveibe a mindenható Isten és felebarátaink iránti szeretet, a vallás és közérkölciséget, minden jó és nemesre törekvést felébressze, istápolja és megtartsa.

Megvagyunk győződve, hogy főtisztelendőségedet bárhova is helyezte főpásztorunk bizalma, mindenütt ezen irányeszmék vezérelték s egész lelkéből minden erejével isten dicsőségére, hívei lelki üdvének előmozdításán s édes hazánk szellemi és anyagi jólétének felvirágzásán munkálkodott. Miután nekünk jutott azon szerencse, hogy ezen emlékeztetés napon mint lelkiatyánkat tisztelhetjük, örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy főtisztelendőségedet pappá szentelésének 25-ik évfordulóján szívből üdvözlöljük, gyermeki ragaszkodásunkat, legmélyebb tiszteletünk és szeretetünket kifejezzük. E végből felkérjük, hogy a mai napon tartandó közgyűlésen megjelenésével szerencsétlenni és nemcsak a mi, de összes hívei üdvözlését, szerencsekívánatait tisztelete, szeretetének tolmácsolását meghallgatni és kegyesen fogadni méltóztatassék.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszédre az ünnepelt mély megindulással, rövid szavakban válaszolt, megköszönvén a figyelmet, melyet hívei és az iskolások tagjai iránta tanúsítottak s készséggel teljesítette a küldöttség kívánságát.

Midőn a küldöttség, élén az esperes-plebánus

Az én kedves Senioromnak.

— Szives üdvözléssel. —

Szentimre-től.

Sz.-Somlyó, 1888. aug. hó 20-án.

Jubiláris ebédem voltunk. A jó kompánia egy asztalnál ült, csengett a pohár, szólt a muzsika s mi emelkedett hangulatban mulattunk. . . . Egyszer csak az én derült kedélyű Sanyi barátom felém fordul, valami érdekest mond s én nem állhattam meg, hogy hozzá ne tegyem: „Honny soít qui mal y pense.”

— Apropos! Az „öreg” fürdői levelében megemlékezett rólad és „Honny soít”-dról.

— Ne tréfálj — mondam.

— Nem tréfálok. Akkor á la bonheur!

— A mig utaztam soh' sem haboztam, — éneklí Henri a Kornevilli harangokban.

Erről gondolkodva olvastam el a fürdői levelet, ennek hatása alatt irom e néhány sort.

Kutya meg a mája, meg a —

Hej de sokszor jutott eszembe a „buczkai” mellett!

Alig van valami, mi a csöndes magányban, a szellemi tehetségek kifejtésén munkáló egyénre, közel egy esztendő folyamatos elfoglaltságban töltő tanárra és tanítványra üdítőbb erővel és jótékonyabb hatással lehetne egy-egy alaposan tervezett és célirányosan intézett utazásnál . . .

Mennyi ennek haszna test-lelékre egyaránt — tapasztaltuk ezt mi, touristák. Testünk szinte megédződött az idő viszontagságainak elviselésére, kénytelen-kelletlen jobban hozzászokott a türeshöz stb. keblünk pedig földobogott, ha láttuk a helyeket, hol

„Széptomló, vén, mohos falak

A bérce, völgyön szerteszt,

Beszélik el a múlt idők,

Zajos, dicső történetét”

keblünk emelkedett, kegyeletünk imává magasztosult, midőn láttuk a helyet, melyet halhatatlan emlékü hőseink polgári és hadi kötelességei példás és hazafias teljesítése által dicsőítettek s szenteltek meg.

És mert nem vesztheti el értékét az ősidő egyik jelesének, a széplelkű Pliniusnak e mondata: „Invenio apud sapientes honestissimum esse maiorum,

urral az iskola terembe érkezett, szünni nem akaró éljenek fogadták s a leányiskola fehérbe öltözött növendékei élén Simon Ilona 6 osztályos növendék fogadta őt meglepően csinos beszéddel s egy díszes virágcokrot nyújtott át.

A jubilans lelkes válasza után Zobel Lipót kir. tanácsos szónoklata következett, ki vázolván a nap jelentőségét, melegen méltatta az ünnepelt érdemeit s ama viszonyt, mely az ünnepelt és hívei közt fenn áll s a szeretet legerősebb kapcsával van örök időkre összekötve.

A nagy hatással elmondott beszéd mély benyomást tett a jelen volt hallgatóságra.

Az esperes meghatottan válaszolt, beszédét az iskolások és a jelen volt fényes közönséghez intézvén.

Ekkor Barbolovics Alimp g. kath. püspöki helynök vette át a szót s a töle megszokott meleg hévvel, költői hasonlatokkal ékes beszédben üdvözlölte Trusza Lajos esperest, ki nyomban nagy tettség közt válaszolt a szónok beszédére.

Veverán József iskolaszéki elnök előadta, hogy az iskolások a mai nap emlékeztetése tételére elhatározta, hogy egy „Trusza-alapot” létesít. Ez alapra gyűjtést rendezett, a mely gyűjtés már eddig 130—140 frtot eredményezett, mely takarékpénztárilag kezelve a r. kath. iskola alapjára fog fordíthatni.

Trusza Lajos esperes-plebánus ur megköszönvén a figyelmet, előadja, hogy mennyire szeretné, ha kedvenc eszméjében, a r. kath. iskola felvirágzásának előmozdításában neki is némi része lehetne; ez okból kifolyólag ő is tehetségéhez mérten járulni kíván a róla elnevezett alaphoz az által, hogy a mig Sz.-Somlyón lesz, évenként 100 frtot csatol ahhoz s azontul is, ha sorsa másfelé vezérli, ha csak anyagi tehetsége megengedi, az évi 100 frtot élet-hosszigan küldeni fogja ez alap részére.

E szép ajánlatával végződött ftdő Trusza Lajos esperes-plebánus ur 25 éves jubileuma s mi szívünk-ből kívánjuk még egyszer, hogy az az alap ezekre szaporodjék s hogy méltó legyen a névhez, melynek eredetét köszönheti.

(—r.)

Vidéki levél.

Széplak, 1888. aug. 13-án.

Biz az ritkán szokott megtörténni, hogy nekem is belé kelljen fújni a vidéki trombitába, mely híreinket az olvasónak megviszi, mert a mi kevés elmondani való pletykaság mi nálunk akad, az hamar eljut Somlyóra a mi specialis csepű telegraphunk által. Ez egyszer azonban az a szerencsétlenség környékezi az olvasót — nem hiába hogy ma van a hónap 13. napja, — hogy átvesszem én a szót, mert meg akarom írni második színházi referátumát.

Az első még legény koromban írtam meg. Nyolc éves koromban, mikor első ízben kezdtem legénykedni. Hej, szép volt az nagyon! . . . Össze állottunk mind, a hányan csak voltunk apró urak és urhölgyek s eljátszottunk egy szindarabot a „Hasznos mulattató” valamelyik évfolyamából. Hogy melyiket, arra már nem emlékszem; csak arra emlékszem életem, hogy mindannyian szerepelni akartunk: „néző publikum” senki sem akart lenni. S már-már kétségbe voltunk esve, hogy néző közönség hiányában nem adhatjuk elő szindarabunkat, mikor valamelyikünknek az az eszméje támadt, hogy hívjuk meg néző publikumnak a szomszéd-ból Maria ka kisasszonyt. Alighanem én voltam az a valaki, a kinek ez az eszméje keletkezett, mert 13 pró-

vestigia sequi si modo recto itinere praecesserint”, a tudomány, a művészet, a polgárerények e nagy alakjai mint megannyi hathatós ösztönzők, az örök igaznak megismerésére, a való szépnék megszeretése és az erkölcsi jónak buzgó követésére hívták föl lelkünket.

Tüzetesen szemügyre vettük főleg ama városoknak, melyek a tudományosság, vagy ipar emporiumaiul magasztaltatnak, templomait, monumentális épületeit, kulturintézetét és a buvárlati leletekkel is dusan fölszerelt s tudományos gonddal rendezett gyűjteményeit, hogy hitéletünket önművelésünket és szakbeli ismereteinket öregbítsük.

Meghordoztuk tekintetünket itt a regényes, ott a termékeny vidéken. Eláldalogtunk a virányon, elméláztunk a csermelyek idylli moráján . . .

Menyit irhatnék én arról a gyönyörű, természeti szépségekben oly gazdag csucs-bucsa-jádvölgyi utról, Szent László városa, N.-Váradról, Aradról, Szegedről, Alpárról, a szép magyar alföld szép néperől, viseletéről, szokásairól, vendégszeretetről a mi kis városunk kedves és szeretetreméltó lakosainak s különösen kedves themámról a szépnemről, mely — mint például Aradon is s mástul is tapasztaltam — igen, igen nagy számu, de . . . (Honny soít qui mal y pense) ha tollam eleven, sokoldalú, tudományos és gyakorlott volna s mindegyre meg nem akadna a papíron, mely pedig első finomságu „Myrtle Mill” papir a Telegdy Marci barátom üzletéből.

De semmi; a toll gyengeségét pótolja a jó akarat, mely igazán óhajtaná e kis uti képeket szépen színezve nyújtani a t. olvasó elé.

Ha járt valaki hazánknak azon a vidékén, hol mehetni órákat, míg mást talál az utban, mint a delöl, ácsorgó kutgém, . . . mig más zavaráná merengését, mint a messziről hallatszók gulya kolompja, melyet ha szemével keres, delibábok játszanak vele; . . . ha járt valaki arra, melyről a költő is szépen mondja: „te vagy az én lelkem mulató tanyája”, . . . az nem felejt el soha az „arany kalászszaal ékes rónaságot”, a delibábos ég alatt kolompoló „Kis-Kunságnak száz kövér gulyáját”, a nyargaló ménest, a tanyákon tul a pusztá mélyén álló csárdát . . . És én még sem szerettem, elvágytam innen, mert nekem szebb és kedvesebb nézni a Ma-

bás kópé voltam már akkor is . . . az az, hogy csak is akkor, mert hiszen ma jó fiu vagyok nagyon.

Elmentünk hát deputatióba Mariskához, a ki akkor még feselni kezdő úde rózsabimbó volt, ma három éskoloni való apróságnak az édes anyja. Első dolgom az volt, hogy az ölébe ültem és megöltem, aztán elmondtam a mondókámat, mely annyira meghatotta Mariskát, hogy készséggel csapott föl közönségnek s így megtarthattuk az előadást. Babér koszorút, azt nem kaptam, hanem az egész néző közönség a tenyerén hordozott s össze-vissza csokolt a jutékomért. Be jó is, mikor a n. é. közönség egyetlen egy Mariskából áll! . . .

Másnap aztán az e célra megjelenő „Széplaki Híradó”-ba referáltam írtam. Egy példányban jelent meg a lap, hanem annak aztán én voltam a felelős, fő- és segédszerkesztője, kül- és belmunkatársa, riportere, correctora, politikai, nemzetgazdasági, irodalmi és színházi rovatvezetője; — egy szóval mindene én belőlem tellett ki. Megköszöntem lapomban szépen a n. é. közönség példátlanul hazafias pártfogását és felsoroltam ama bájos hölgyek neveit, a kik becses megjelenésüikkel megtisztelték szerény körünket. Igen, minden jelenlevő hölgynek, mert bár csak egyen voltak — de hisz épen ebben rejlett kópéságom. Hiszen azért választottam én közönségnek épen Mariskát, hogy legyen közönség elég!

Körülbelöl a következő sorokat szóttem volt bele a tudósításba:

„Távol legyen tőlem az a gondolat, hogy az összes bájos hölgy közönség becses neveit felsoroljam, mert nincs tér e lapok szűk keretében, legyen elég, ha csak a legbájosabbakat említem; ezek: Hosszufalusi Mariska, Rövidfalusi Mariska, Nagyfalusi Mariska, Kisfalusi Mariska, Falussy Mari, stb. stb.”

Szóval, minden kombinációt felsoroltam, a mi csak lehetséges, ha valakit Hosszufalusi rövidfalusi, nagy- és kisfalusi falusi Falussy Mariskának hívnak, mert Mariskát így hívták; ő hát jó volt néző közönségnek. . .

Mikor aztán másnap a diszpédányt Mariskának által vittem, — épen paszuly napja lévén — egy nagy tányér zöld bab volt a babérom. A mit, hogy elutadtam fogyasztani, csak azért történt, mert mohó étvágyam és a paszuly iránti szeretetem miatt jó részt magamra kentem, hogy alig győzte rólam lenni a jó Mariska! Áldja meg az Isten a jó lelkéért még azt a fűszert is, a melyik gyermek arasznyi sarujához hozzá ér . . . Tudom, hogy soha sem kapok többet színházi tudósításért, olyan jó izü babot, olyan cuppanós csókokat!

Ez az első színházi referátum története meggyoróhéjban.

A mostani, a második az nem egészen ilyen, sőt némi tekintetben ellenlábasa az előbbinek, — de hát itéljük meg önök!

Kedden — folyó hó 7-én — ugynevezett nagy vásárunk lévén, a szomszéd szilágyásigani anyvi barmot hajtottak hozzánk, mintha csak azt hitték volna, hogy nálunk kapos az effajta jószág; pedig van ám minálunk barom fölös számmal, szarvas és szarvatlan, a milyen tetszik. Annnyira fölös számmal, hogy bőségükkel korán reggel fölélresztettek.

Főlebredve álmomból első tekintetem a fogadóra esett. Nem mintha nagyobb korhely volnék, mint a milyen vagyok, hanem mert — szemben lakom a fogadóval. A mi nagyon célszerű dolog, nem csak azért, mert így minden utast szemügyre vehetek; — nem is csak azért, hogy ha éjszakánként razziát tartok a balhákra, hát azt zeneszó mellett tehetem; — de még csak azért sem, mert így könnyen átmehtek egy kis kvaterkára: — hanem főként azért, mert így könnyen haza jöhetek a kvaterka után, a mi nem ritkán irigylendő állapot; aztán meg azért is, mert ha majd rákádok a nekem való oldalbordára, vagy ékebben szólva: ha magamra öltöm Hymen rózsalancát, mint

gura buján zöldelő lombjait, égbenyuló bérceit, éde-sebb élvezni azt a pompás, úde, ózontelt levegőt mint akár itt, akár Pesten a Sugár-úton, vagy a váci-utcában, az aszfalton, a kétes illatu, legdivatosb, kabátos, napernyős hölgyek selyemruhái által fölvert port szívn!

Kecskemét mellett elhaladva eszünkbe jutott a népdal:

„Hírös város az alföldön Kecskemét,

A ki legény onnan vegyen menyecskét,

Ne csak imigy-amúgy szeresse,

Édes mézzel tenyeréből etesse!”

S bizony szerettem volna a városba betekinteni, mert azt mondták nekem (természetesen a férfiak), hogy ez igazi magyar, gyöngéden lovagias dal igazat mond. Nem egyhamar találni valahol annyi kökényszemű, piros pozsgás, derék nőt, mint e szorgalmas s jó módu alföldi városban; de hát más oldalról meg azt erősitgették (természetesen a gyöngédebb nem), hogy nincs biz ott semmi látni való. A szépnem győzött, mint mindig. Nem mentünk be.

N.-Kőrösön kinek ne jutott volna eszébe a sokat hallott, kopott, gyöttrő s most mégis alkalmi nóta:

„Hallod-e te körösi lány, no de . . .”

— „Nád-Keres ett perdz, Kedschgemet tizenett perdz, teseg kiszaladni!” Ez ismeretes hangok közt értünk Budapestre.

Hazánk fővárosa nemcsak szerencsés, szép fekvése és stilszerű építkezése, építészeti műremekei által vonja magára a külföld figyelmét, de mint már egyik hajléka a tudományok és művészetek fejlődésének, azoknak egyik európai gyupontja is.

A sugár-uti paloták termeiből ez idő szerint eltűnt az élet. A fővárosiak szétoszlottak világfürdőkbe; a szellemi gourmandok eltávoztak pihenetni elcsigázott elméjüket a természet ölében. A közélet kiváló alakjai, kik az egész téli saison alatt feltűntek az előkelő parquetten, most csendéletet élnek. A tudományoknak és művészeteknek szentelt matinéek, a parlament termeiben siri csend . . . és mégis csupa élet, csupa kellem az egész főváros. A közönség csak ugy ostromolta a városligetet, Sváb-hegyet, Orcy-kertet, Zugligetet — és a dőcögő omnibuszokat; a váci-utca nyüzsgött az urak és dáma seregétől, kik egymást „szellemesen” lökdösték

becsületes ember vigasztalhatom vele a feleségemet hogy: ne félj angyalom, nem ülök sokáig, hiszen csak ide megyek a — szomszédba. Ezt ugyan minden férj így mondja, de igen sok hazudik, mert messze lakik a fogadótól.

Elég az hozzá, hogy a mint a fogadó tornácára esik tekintetem, egy idegen embert látok ott, livrée-zerű öltözkében, bajusz és szakál nélkül.

— Na ez valami komornyik; — gondolám magamban, — a találgatni kezdtem a gazdája kiletét. Kis idő múlva egy nő is csatlakozott hozzá, kis gyermekkel karján.

— Ez meg a felesége lesz, — tettem hozzá hal-kan; a kutatni kezdtem szememmel az állásban, meg a fogadó udvarán, de sem a nagy ur, sem a kocsija nem volt sehol.

— Csalódtam nem komornok ez; — szólék újból magamhoz; — mert ha már föl is tételezem, hogy uraságától megszökött, azt a bolondságot csak nem tételezhetem föl egy telivér komornyikról, hogy megszököve gardájától, meg ne szökjék egyuttal — a felesége elől is.

Denique csakugyan csalódtam. Másnap tudtam azt meg, a mikor az asszonyka belépdegélve szobámba szinlapot nyomott a markomba. Fogadja ezért e helyen forró köszönetem, mert épen akkor dolgom nem lévén, két órai élvezetet szerzett szinlapjával. Ennyi időbe került míg az elmosódott magyartalan szinlapot megértettem.

Mielőtt az olvasáshoz kezdtem elvoltam ragadtatva.

— Ah, ez talpra esett gondolat volt! — gondolám magamban, — rég ideje, hogy itt színészek voltak s ha csak öt hat tagból álló szerény társulat is, pompásan fogunk mulatni.

De megint csalódtam!

A szinlapon az igazgató és neje kívül, — a kiknek nevét nem árulom el, nehogy nekik fonák reklam legyen, — még csak egyetlen egy név szerepelt.

— Na ez szép társulat lesz, három tagból, — morfondiroztam újból, — egy sugó, a ki rosszul sug és két színész, a kik még rosszabbul mondják el a rossz sugó rossz sugását. De nini! hiszen „dal-társulat,“ ez áll a szinlapon. Daltársulat az állásban! Na ide elmegyünk! Megnézzük „A csikós“ kivonatát, a „Részeges szütert“ és „Blutter Flórián“-t, meg bizony! Hogy egy kicsit büzös lesz az állás? nem tesz semmit, aztán meg arról ók nem tehetnek. Legfeljebb viszek magammal egy vörös hagymát s azt szagolgatom.

Diktum-faktum, ott voltam, szót volt a mi egész intelgentiánk. A bal szomszédnőm: a patikárus bácsi pesztrája, igen jó mulatott ugyan, hanem azért én megint csak csalódtam!

Három tagot vártam a szinlap után. Egyet a kiknek neve H... egyet N... kezöbetüvel és egy harmadikat, a ki két kezöbetü valamelyikének a felesége; — a kaptam helyette egy igazgatót, a ki a feleségét igazgatja. Egy igazgató, a ki igazgató is, meg férje is az igazgatónének, aztán kellekes, komikus, tragikus, intrikus, hős szerelmes, ballettáncos, ködfátyolkép-rendező és operetténekes — nemde: ritka talantum?

De azért került publikum még egy harmadnap második előadásra is, akkora hazafiak vagyunk mi, itt Széplakon!

A mi utoljára is nem csoda! Mert az igazgató és igazgatónének eltekintve, a társulat többi tagjainak a játékaival, fellépésével, hangsúlyozásával, gesztikulációjával, alakításával és énekével meglehetünk elégedve.

En részemről meg is vagyok. Hanem azt nem állhattam meg, hogy meg ne mondjam neki, mikép ha boldogulni akarnak, csapják el maguktól az igazgatót

hol jobbra, hol balra... Itt láthatni a legujabb divatu ruhát, kocsit, napernyőt, inast; a chic-es járást, társalgást és a híres szépségeket, no meg fő, főbb, és legfőbb Andrasokat.

De hát mit mondjak a városigetről? Itt hizott dadák gorombáskodtak cifrán öltöztetett gyerekekkel, mert a nagysága nem látja; ott virtigli káplár enyelgett a kontesz elnyütte Rembrand-kalap alól olvasztó tekinteteket lövellő szakácsnéval, amott a világ mindenféle nyelvén mókázó komédiás és csepürágó mulattatta a nagyérdemű közönséget, és öcső János egy gyékényen árult valódi Brust-Malz-Bonbont (á. 2 kr.) és svéd gyújtósálkát, briuszszeli csipkét és forrón sült burgonyát, limonád-gazeusét és patent amerikai fénymázát; emitt a Ringspiel szintén nagyon érdekes népével — de elég ebből.

Az állatkertben katonazene szórakoztatá a Miss Zuila és Lulu ausztráliai csodahölgyek előadására gyülekező közönséget. Itt már nem volt olyan kedélyes az élet. Velem egy sorban ült egy német gouvernante két leányövendéke közt. Az egyik már „backfisch,“ a másik még gyerek. Csinos, üde mind a kettő.

De a gouvernante! Ugy nézett ki, mint egy kéményben megaszalt Czerny-féle etude két sonatina közt! S az az izlés, a melylyel öltözködött! Hébe-korba kecseljesen emelé föl lorgnonját, adagio-tempoval körülnézett és ismét teljes figyelemmel hallgatá a kotohazenét. Olykor-olykor magában lelkesült s alig hallhatólag kiáltott fel: Ah, wie köstlich, es ist reizend, entzückend!

Távolabb ült egy angol ur. Maga az unalom. Mintha mondani akarta volna: én miattam ugyan ne erőlködjete, én ugy sem hallgatok oda, örökre ásitott. Igazán a természetnek egy ásitása. A ki rá néz; rögtön ásit. Arcán egy izom, egy ránc sem változott, ugy hallgatta végig a zenedarabokat.

S mikor a bájos Miss Zuila mutatványára mások tapsoltak, ő akkorát ásitott mint a kölni dóm. Azonban: honny soít, qui mal y pense.

Az iparcsarnokban nagyon szép látvány tárult elénk, mely minden csepp vérünket izgalomba hozta, a meglepetés, öröm, gyönyör és hazafiúi büszkeség izgalmaiba.

De ki gyözné mind előszámlálni az ipar és művészet remekeit, — hát még azt a sok szép kézimunkát finom, apró himzett virágaival!

és a feleségét. Nem tudom szót fogadnak-e?! Okosan tennék...

Ez az én szerény kritikám! De ha az igazgatót kérdeznék meg, az bizonyosan azt felelné, hogy — rossz kritikus vagyok. S hogy őt nem szabad megítélni azért, hogy három név szerepelt a szinlapon, mert a harmadik neki előneve.

Kár, hogy ez az előnév nem teljes, mert csak ennyi: nagy...

Ejh, vajjon színész volt-e, vagy komornyik? Pollux.

Jótekonycélu színházi estély.

A f. hó augusztus 18-án nagy bolond plakátok hirdették városunkban, hogy touristák, konzervatóriumi növendékek, az előadó és éneklő művészet több jeles tagja mint „körutazó társaság“ s ezek közt az E. Kovács Gyula nagynevű tragicus tanítványa (!) Hegyi József tanárjelölt ur, Zombori Gyula ur „a jeles alakító színész és zeneszerző“ (ki a zenekarbani személyes részvéte és rendezése mellett „színészileg fellép“) továbbá bizonyos Tarnóczy Kálmán ur és Hajnal Jolánta k. a. konzervatóriumi növendékek, egyenesen „az E. M. K. E. szilágy-megyei fiókja javára színelőadással, műszavalattal, énekrészekkel, melodramái zenével allegoricus látványossággal bővített színházi estélyt tartanak.

Ennyi jeles férfiú és hölgy complicált fámadása s a nagy garral kínált élvezetek elszámlálhatlan sora, melyek közt nem éppen utolsó helyen állt az 50 kr ára görögtűz, mely, „tropikus fényvel“ leendett hivatva bevonni egy „meglepő nythológiai képletet“ a Vénusz elvonulását hajón: — nem maradhatott hatástalan. Az 50 krért vesztegetett támlás-székek ugy megteltek, hogy voltak többen, a kiknek ugyanennyi díjért a földszinti állóhely jutott osztályrészül. No de volt egy pár zártsték üresen s a ki akarta ezzel kárpótolhatta magát.

A mint a függöny felgördült „A miniszter előszobájában“ láttuk Zombori Gyula urat és egy se fiú, se leány ruhájú kisasszonyt, mint apródot discourálva. A jó öreg dramólet érzékenyen hatott reánk, mintha csak egy feltámadt ősapánkat hallottuk volna beszélni rég megtörtént naiv dolgokról. Tetszett Tarnóczy ur mint miniszter, tetszett a nap-díjas, a nevelő, az apród. Csak akkor aggodalmaskodtunk, mikor egy öt pecsétet levelet fogtak valahol, a melyben „állítólag“ 400 forint készpénz volt Knabe Farkas Jeremiás ur nevére címezve; — azt hittük, hogy annyi pénz megzavarja a jó Jeremiás fejét — és beszűntetik az előadást.

De nem ugy történt. A szünet után egy fegyenc ruhába öltözött férfiú, kezén lábán bilincscsel, egy sötét börtön üregében kenyeren és vizen táplálkozó rabtól nem várható érces hangon, telitűdővel szavalta el Jókainak „rendkívül hatásos monológját“ a munkácsi rabot. A melodramái zenét azonban Hegyi ur jónak látta nem „vezetni.“

A szavalt, melyből annyit kivehettünk, hogy Hegyi ur hiányos börtönrendszerünk sokat megvitatott és szellőztetett dolgait kívánja új oldalról megvilágítani, teljes méltánylást aratott.

A „mandolin keringő“ követte ezt előadva Hajnal k. a. és Tarnóczy ur által.

Kedves duett volt. Meg is ujrátzatott. Következett „A fal tövében“ egy „kedvesen enyelgő legujabb vígjáték“, mely Hajnal Jolánta k. a. és a társulat legkevesebb gaget igénylő tagja Tarnóczy ur által lett előadva. Ez a Tarnóczy, recte Tarnóczy ur alakításának oly meglepő fényoldalait

Száz — és száz ember jár-kei ott, kérdezőskö-dik, vásárol, tervez gondolkozik, enyeleg, siet — de egyetlen egyet sem láttam haragudni.

A királyi palotát három katonatiszt ural egy-szerre néztük meg. A kifent bajuszu, feszes tartásu hadnagy urak nem győzték ismételni: Ah, wie schön, das ist schon wunderbar! (persze a parquettre és kárpitozásra) — s a savoyai Eugen diadalát ábrázoló remek festmény s Biharinak egy pár, ma-gyar tárgyú szép képe mellett elhaladva csak épen annyit kérdeztek a vezetőtől: Was für ein Bild ist das? és Pihári, wer ist den der?!. Skandal — gondoltam magamban s kezdtem elmékedni a mi — háboruban kitűnő győzelmes infanterie, cavaliere, artillerie és genie — hadseregünk fiatalabb nemze-dékének általános műveltségi viszonyairól.

Rómában lenni s a papát nem látni, Debrecen-ben időzni s nem hallani a Rákóczy harangot, N. Bányára rándulni s nem szemlélni meg a bá-nyát: épen annyi s olyan, mint Bpestről írni s nem szólni a főváros tündérvárájáról, a Margitszigetről.

Ilyen furcsaság e levélem. Szinte szégyenlem magamat a t. olvasó közönség szebbik fele előtt, hogy a szép Margitszigetről nem írhatok, mert mit sem tudok.

Elismerem gyöngémet. A régiek azt tartják: a hiba elismerése fél javulás. Nos hát, ha nem irok most, irok majd jövőre.

Nem chic-es ugyan, de kénytelen vagyok az időjárásról is megemlíkezni. Többnyire indulatszók-kal üdvözlöttük egymást. „Hhuh... ez már rette-netes, jajjj... ez már kiállhatatlan“, — már t. i. az időjárás. Valóban ugy szeszélyeskedett, mint egy idegen táncosnő. Tropicus hőségre — vihar és hi-deg, annyira, hogy egyik kis barátom a Hangl-ki-oszokban „meleg jeges kávé“ rendelt.

Különben rajtunk is meglátszott a hideg nyoma: a zsebek összehuzódtak (fizikai tétel), s így minden takarékoságunk dacára, pályáznunk kellett haza felé. Ugyszólva csak bekukkantottunk Budapestre, mint Bolond Istok Debreczenbe. Addig féltünk a drágaságtól, míg Somlyóra nem értünk.

Es most én is leteszem a tollat... nyugodjék... Au revoir!

mutatta be, a mely mindnyájunkat bámulatba ej-tett. Egyszer a csalódásig Hegyi ur kisebb, majd ismét a Zombory ur egy fejfel magasabb alakját viselte magán. Ez a két testben élő s majd az egyik majd a másik ur alteregóját képviselő uri egyén, a maga két nevével sem enni sem inni nem kér, még csak a gageját is Hegyi és Zombory urak osztják meg egymás közt; de azért megállta helyét.

Hangos derűtséget keltett az obligat kutya-ugatás, melyet a társulat tragicusa oly hiven pro-dukált, hogy egy a néző téren lábatlankodó mopszli indittatva érezte magát az accompagnirozásra.

A két szereplő kihívása közben a karzatnak hálás publicumból egy hang a kutyát is látni ki-vánta, k i azonban szerényen visszavonult.

Az 5-ik piece „Tell Vilmos“-ból a bérci jelent volt, Hegyi ur által előadva. A bérci csakugy visz-hangzott Hegyi ur tajtékozó drámai kitöréseitől.

Kezében kifeszített íjj, ajkain dörgő szavak, melyek egymásba folytak, miután érzelmeinek pe-dallja egy percig sem pihent. (Egy kis leányka re-megve bujt a támlásszéken ülő mama mellé: „Mi-ért haragszik ez a bácsi olyan nagyon!“)

Nem érthettük meg, de őszintén előlegezzük neki bámulatunkat.

Záradéku előadatott a „Vénus utja“ tropikus fény mellett.

Hajnal Jolánta urhölgy egy csónakban állva igéző mosolylyal ajkán, epedő tüzzel szemében jobb karját felemelve tartá és kezével sokat mondólag intett: „jőjj!“

Itt az a malheur esett meg, hogy a csónakot von-tató spagáti elszakadt a direktor kezében s a görögtűz-fény nem győzte bevárni az elvonulást, kialudt. De ez nem hozta zavarba az előadókat, megint csak felhúzták a hirtelen lebecsátott függőnyt és ujfent megúj-tották a görögtűzet s a felútat ezuttal zavaratlan tették meg.

A szellemi és erkölcsi siker tehát az előadóké maradt. Övék maradt az anyagi siker is, no mert a sok tagból álló társulat felemészttette a bevételt; Tarnóczy és Tarnóczy ur egyszerre oly kö-vetelőleg lépett fel gagejéért, hogy nem lett volna egyéb hátra, minthogy az Emke szilágy-megyei fiókja még 14—15 frt deficitet (!) térítsen meg az elő-adó művészeknek.

Ezt meg már az egylet nem tette meg. Quittek vagyunk hát!

S-r.

Különfélék.

* Ő felsége születés napján f. hó 18-án a helybeli r. kath. plebániái templomban az előző évekhez képest hálaadó isteni tisztelet tartatott, melyen a városi tiszt-viselői kar Gencay Sándor polgármester, a kir. járásbi-róság Mile Mihály kir. járásbíró, a mk. adóhivatal Gaszner József vezetése alatt testületileg vett részt. Ugyancsak f. hó 29-én István király napján ünnepélyes szent mise tartatott az apostoli király emlékeztetése, mely alkalmával Csák Alajos gimn. igazgató tanár mondott nagyhatsánu ünnepi beszédet, mely a jelen volt szép-zámu intelligens közönség tetszését teljes mértékben megnyerte.

* Hymen. Paskuj Anna kisasszonyt, közsegi isko-lánk volt tanítónőjét f. hó 19-én vezette oltárház Bá-nyai Elemér csucsaí vasuti pénztárnok Szathmáron. Boldogságot a kötött frigyhez!

* Ertesítés. A szilágy-somlyói róm. kath. algym-nasumban a tanulók felvétele e hó 30, 31-én és szept. 1. napján történik az igazgató irodájában; ugyan e napok délutáni óráiban tartatnak meg a fölvételi, ja-vító és pótló-vizsgálatok. Az I. osztályba csak a 9 évet betöltött tanulók vétetnek fel s korukat keresztlevéllel, illetőleg hiteles születési bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Minden tanuló első felvételre személyesen szülei, gyámja vagy ezek megbízottja kíséretében tarto-zni az igazgatónál jelentkezni. Az intézetbe való első fölvételnél minden tanuló az 1887. XXII. t. cz. 4. 5. §§. értelmében hiteles bizonyítvánnyal igazolni köteles, hogy élete 12-ik évéig a himlő ellen sikerrel ujra be-oltatott, vagy hogy az utolsó 5 év alatt valóságos himlőt állott ki; míg e rendeletnek eleget nem tett, csak ideiglenesen vehető fel. Végre figyelmeztetnek a szülők, hogy az elszállásolásnál gyermekeik és saját jól felfogott érdekében az igazgató véleményét kikér-jék. Kelt Sz.-Somlyón, 1888. aug. 21-én. Az igazgató-ság.

* A szilágy-somlyói róm. kath. fiu és leányiskolák-ban a beiratások f. hó 30, 31-én és szeptember 1-én tartatnak meg; a fiuk beiratkozása a gymnasium he-lyiségében, a leányoké pedig a plebánia lakban törté-nik; erről a szülők azon megjegyzéssel értesítettnek, hogy gyermekeiket lehetőleg pontosan irassák be, ne-hogy a később jövők a tanulmányban hátra maradjanak. Sz. Somlyó. 1888. aug. 21. Az igazgatóság.

* Gyászhir. Marosi Sámuel ének- és zenetanár megdöbbenő halálesetéről vettünk hírt. A tevékeny és szépképzettségű tanárban a zilahi főgimnázium, az ál-lami tanítóképző intézet és a „zilahi dalegylet“ buzgó bajnokát veszítette el. A derék férfiú haláláról, kinek városunkban is sok ismerőse és barátja őszinte részvét-tel gyászolja halálát, a következő gyászjelentést vette szerkesztőségünk: „A zilahi m. kir. állami tanítóké-peze tanárkara mély megilletődéssel jelenti 18 éven át az őszite kartársi szeretet és barátság szilárd köte-lekeivel kebléhez fűzött egyik érdemes tagjának: Ma-rosi Sámuel, ének- és zenetanárnak e hó 17-én es-teli 10 órakor, hosszas és súlyos szenvedés után, 45 éves korában történt korai elhunytát. A hiv emlékezet virásson nyugvó porai fölött!“

* „Pater noster“ orgonára átírt Lengyel Géza. A csinos kiállítású füzet, mely föltsz. Papp János esp. plebánusnak, mint az egyházi zene buzgó pártfogójának van ajánlv. megrendelhető szerzőnél füzetenként 30 krát (Vizvár, Somogy-megye.)

Iskolai értesítés.

A tanév közeledtével tekintettel a t. c. szülők és gyámok becses tudomására óhajtjuk hozni, hogy a Szilágyságnak kormányzatunk alatt álló egyetlen teljes középiskolája, zilahi evang. reform. főgimnázium, a jövő 1888—89. tanévvel több mint kétszázados életének egészen új korszakába lép.

Az a kapcsolat, mely 1874-ben felekezeti fellettes hatóságunk, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium és Zilah város által kölcsönösen kötött szerződések alapján a helybeli államilag segélyezett községi polgári iskola és főgimnáziumunk között 15 éven át fenállott s melyben amaz, iskolánk gimnáziumi négy alsó osztályát pótolta, immár teljesen megszűnt, a két intézet végleg külön vált. A mit oly régen vártunk: az 1883. XXX t. c. lehetővé tette, hogy iskolánk, mint fontos helyi érdekű intézet, mint helyhez kötött jelentékeny alapítványokkal bíró, de mégis szegény iskola, elhagyja ama nem mindenben megfelelő alapot s a jelzett középiskolai törvény 47. §. által kilátásba helyezett állami segélyvel rendezze be s tartsa fenn a hiányzó osztályokat. Az általunk e célból idejekorán indított mozgalom, támogatva egyebek között Szilágyságnak törvényhatósága bizottsági közgyűlése által is, most már a kívánt célhoz jutott: iskolánk részére a szükséges állami segély a múlt és jelen évre utalványozva lőn s jövőre a teljesen elkészített szerződés alapján biztosítottatik a törvényhozás által.

A dolgok ilyen állapotában minden irányban gondoskodott előjárásunk arról, hogy iskolánk, mint állami segélyt élvező 8 osztályú főgimnázium nyitassék meg már a küszöbön álló 1888—89. isk. évre. Megtette a kellő intézkedéseket a tanári kar szükséges kiegészítésére, tantermeit a kor igényeinek megfelelő butorizzattal látta el, gazdagította taneszközeit, utba indította az iskolai épületek kibővítése ügyét.

Vármegyénk értelmiségének tulnyomó nagy része ez intézetben vetette meg tudománya, ismeretei alapját nagyon csekély lezárással; a vármegye egyes, egyházi és polgári testületei adták össze szent filléreikből az intézet vagyonát s ezek istápolják azt mind e mai napig; méltán mondhatják azért ez intézetet magukénak s bizonyára figyelemmel, benső meleg érdeklődéssel kísérik annak mint szeretett gyermeköknek életét, fejlődését. Azért mi is, mint kiket a bizalom ez idő szerint az „alma mater“ kormányzására elhívott, legkedvesebb kötelességünknek tartottuk életét e kiváló fontosságú mozzanatáról az érdeklődőket örömmel értesíteni.

Zilahon, 1888. augusztus havában.

Az előjáróság.

Közgazdaság.

Takarékpénztári gyűlés Zsibón.

A folyó évi augusztus hó 12-kére egybehívott zsibói takarékpénztári gyűlés lefolyásáról — ottani levelezőnk a következőkről értesít:

A községünkben felállítandó takarékpénztár ügye, többek oda adó fáradozása után, — végre a legszebb sikertől koronázva — megoldott.

A f. hó 12-re összehívott gyűlés a legnagyobb érdeklődéssel ment végbe, — melyen, a helybeli

részvény aláírókon kívül Szilágyságnak, — Szilágyságnak, — Szathmár és Zsibó vidéke is szép számmal voltak képviselve.

A gyűlés reggeli 8 órakor vette kezdetét, — mikor is jelen lévő részvényesek elnökké egyhangulag id. Nagy Sándort s jegyzővé Szilágyságnak Ferencet választották.

Elnöki felhívásra a beérkezett aláírási évek vétettek szoros vizsgálat alá; — melyekből kitűnt, hogy a takarékpénztár megalakulásához szükséges 600 darab részvény — mind elkelt.

A tanácskozás során Benkő József és Pojlák József részvényesek indítványára, az alapszabályoknak a tisztikar megválasztására vonatkozó része olvastatott fel, mely némi változtatás után elfogadtatott, — s annak értelmében korelnök a takarékpénztár elnökének megválasztását hozta javaslatba. A javaslat elfogadtatván a jelenlevő összes részvényesek a zsibói takarékpénztár elnökének egyhangulag báró Wesselényi Béla zsibói lakos nagybirtokost választották meg.

Ezt követően az alelnök választása kerülvén szőnyegre az állásra szintén egyhangulag idős Nagy Sándor nyugalmazott uradalmi igazgató, zsibói lakos és birtokos választották meg.

Megválasztott elnök báró Wesselényi Béla akadályoztatás miatt jelen nem lehetvén, az elnöki tisztet a megválasztott alelnök vette át s indítványozza egy 5 tagú bizottság megválasztását, kik a 12 igazgató választmányi tag kijelölésére küldetnének ki.

Az indítvány elfogadtatott s a kijelölő bizottság tagjainak választottak: Benkő József, ifj. Nagy Sándor, Pojlák József, Veress Sándor s id. Nagy Sándor, kik egy külön terembe vonulva hosszas tanácskozás után a kijelölést megtették.

A jelöltek közül igazgató választmányi tagokul választottak a következők: ifj. Nagy Sándor uradalmi főerdész, Veress Sándor ref. lelkész, Borbély Mihály járási orvos, Molnár Miklós birtokos, Láng Fülöp kereskedő, Katz Ferencz birtokos, Tallér István urad. állatorvos és László Kristóf zsibói lakosok, továbbá dr. Tanódi Márton szathmári, Pojlák József sz. csehi, Katz Jakab náprádi és Láng József sz. somlyói lakosok, mindnyájan legalább 5 vagy több részvény tulajdonosai.

Felügyelő bizottsági tagokul választottak: Berger Adolf, Fekete Ferenc zsibói és Salamon József sz. udvarhelyi lakosok.

A délelőtti tanácskozás az idő előre haladottsága miatt elnök által beszünttetetett s folytatásul d. u. 3 óra tüzetett ki.

Délután első tárgyal a pénztárnok választása tüzetett ki, de a mennyiben ez állásra a nézetek eltérők voltak ez alkalommal annak választása elhalasztatott. A könyvelői állás pályázat után fog betölteni.

Ezt követte az alapszabályok egyes pontjainak felolvasása, és azoknak esetleges módosítása és a könyvvezetői, pénztárnoki és szolgai fizetések megállapítása.

Ezek után az alapító tagok az eddigi vagyoni felelősség terhe alól feloldattak s az ügyek további vezetése s az újonnan megválasztott tisztikarra bízott, az aláírási ívek s az eddig befolyt pénzeknek 1889. január 1-ig mint a takarékpénztár megnyitja napjáig leendő kezelésével szokásos ellenőrzés mellett id. Nagy Sándor takarékpénztári alelnök bízott meg.

A gyűlés d. u. 6 órakor véget ért.

Szerkesztői üzenetek.

A zilahi főgimn. igazgatóságának. E számra későn érkezett.

B. M. Szintén. Közelebb magán levélben. Üdvözlét!

Hirdetések.

Hirdetmény.

Az új tanév folyamára, ajánlja magát német, franczia és zongora tanításra — úgy mind nála tökéletes ellátásra — leánykakat vagy fiukat elfogad alólirt

Hellwig Erzsébet.

Új üzlet megnyitás.

Van szerencsénk a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséget és gazdasági uraságokat értesíteni, hogy Sz. Somlyón, Megyeház-utca járásbírószággal szemben egy

gépész, lakatos és rézműves

műhelyt és raktárt nyitottunk.

Minthogy első gyárosoknál szerzett szakértelemmel párosult tapasztalataink által, versenyképes árak mellett elvállalunk s készitünk bármily gazdasági gépeket, szeszgyárak, fürdők berendezéséhez összes gépek, rézműves és gépész tárgyakat leg jobb szakértelemmel állitjuk össze; továbbá bármely lakatos, gépész, vagy rézműveséghez tartozó igazításokat is legolcsóbban vállalunk fel. Továbbá bármily gazdasági gépeket raktáron tartunk, vagy azokra megrendelést legelső gépgyárakból részletfizetés mellett is elvállalunk, és versenyképes olcsó árak mellett szerezzük be.

Becsés megbízásukat kérve, tisztelettel.

Burger és Kálló

rézműves és gépész Sz. Somlyón.

2—3

"Zacherlin"

LEGKITÜNÖBB SZER MINDEN ROVAR ELLEN.

Ez az új, kitűnő specialitás bámulatos erővel és gyorsasággal kiöli a férgeket a lakásokból, konyhákból és szállókból valamint a házi állatokról, az istállókból, üvegházi és kerti növényekről. Az igazi csakis névaláírással és védelmi jeggyel ellátott eredeti üvegen kapható. A mit pusztán papírzacsokban mérnek ki, az sohasem igazi „Zacherl-Specialitás!“

ZACHERL J., Bécs, I. Goldschmiedgasse Nr. 2.

Valódi kapható Szilágyságnak és vidékén:

Szilágyságnak: Ruszka Ignác és Fábry József uraknál. Szilágyságnak: Donogán Albert urnál. Tasnádon: Dulka Elek gyógyszerész urnál. Zilahon: Bikkfalvy István urnál. — Zsibón: Harmath Márton urnál.